

На пачатку было Слова

Дні беларускага пісьменства

Сустрэкаючы чарговую «чырвоную» дату, мы не заўсёды задаёмся пытаннем, чаму ўлады той ці іншай дзяржавы ледзь не першай сваёй справай лічаць зацвярджэнне памятных дат і святаў. Канешне, класічныя «пошта, тэлефон, тэлеграф» застаюцца ў сіле, але накал барацьбы вакол духоўных сімвалаў дзяржавы ўзнікае не менш, а то і больш жорсткі, чым вакол аб'ектаў камунікацыі і жыццезабеспячэння. Гэта заканамерна, таму што ўсе палітыкі і дзяржаўныя дзеячы дакладна ведаюць: менавіта ментальны стан нацыі забяспечвае жыццяздольнасць дзяржавы, не кажучы ўжо пра тое, што ён адначасова характарызуе самі ўлады.

З гэтага пункту гледжання неабходна прызнаць, што духоўная кампанента стварае істотны складальнік іміджу сучаснай беларускай дзяржаўнасці. І зацвярджэнне 26 сакавіка 1998 года Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь А.Р. Лукашэнкам Указа № 157 «Аб дзяржаўных святах і памятных знаках Рэспублікі Беларусь», у тым ліку Дня беларускага пісьменства, яскрава сведчыць аб гэтым. З таго часу свята, прысвечанае роднаму Слову, увайшло ў шэраг найбольш пазнавальных і шанаваных у нашай краіне.

Практычна адразу Дзень пісьменства атрымаў свае адметныя рысы, якія ўстойліва характарызуюць яго правядзенне. Адна з такіх асаблівасцей – ён амаль кожны год адбываецца ў новым населеным пункце. Месцамі правядзення гэтага свята, як правіла, выбіраюцца гарады, што пакінулі

▼ Адкрыццё Дня беларускага пісьменства ў Полацку. 1994 год

► Лампада з Жыватворным агнём ад Труны Гасподняй прыбыла ў Полацк у Свята-Еўфрасіннеўскі манастыр. 1994 год

найбольшы след у гісторыі пісьменства і кнігавыдавецтва на Беларусі. На сённяшні час такіх населеных пунктаў налічваецца амаль дваццаць, і, напэўна, кожны з іх выклікае шмат хвалюючых эмоцый у кожнага жыхара нашай краіны. Вось гэтыя гарады, залатымі літарамі ўпісаныя ў гісторыю Беларусі: Полацк, Тураў, Навагрудак, Нясвіж, Орша, Пінск, Заслаўе, Мсціслаў, Мір, Камянец, Паставы, Шклоў, Барысаў, Сморгонь, Хойнікі, Ганцавічы, Глыбокае, Быхаў. Некаторыя з іх прымалі кніжнае свята ўжо двойчы, напрыклад, Полацк, Тураў, Заслаўе. Сёлета на пачатку восені да гэтага пачэснага пераліку павінен далучыцца Шчучын.

Відавочна, што зрабіць свята геаграфічна стацыянарным было б значна прасцей. Але больш складаны для арганізатараў фармат быў абраны невыпадкова. Гэта звязана з тым, што Дню пісьменства павінен папярэднічаць працяглы падрыхтоўчы перыяд, і ён абавязкова ўключае добраўпарадкаванне ў шырокім сэнсе слова, якое распаўсюджваецца і на гістарычныя аб'екты.

Няцяжка заўважыць: слаўныя назвы, якія калісьці ведала ўся Еўропа, сёння часам гучаць значна цішэй. А некаторыя невялікія населеныя пункты наогул зведзілі заняпад. Зрабіць так, каб культурнае жыццё зноў закіпела ў іх, і заклікана свята ў яго цяперашнім выглядзе. Бо вядома, што яно праходзіць пры непасрэдным удзеле дзяржавы, якая выдзяляе на гэтыя мэты даволі значныя матэрыяльныя сродкі. Аб значэнні, якое надае Дню беларускага пісьменства дзяржава, сведчыць і той факт, што для яго правядзення кожны год ствараецца арганізацыйны камітэт. У яго ўваходзяць прадстаўнікі многіх міністэрстваў і ведамстваў, у тым ліку культуры, спорту і турызму, а таксама шэрагу грамадскіх арганізацый, у першую чаргу Саюза пісьменнікаў Беларусі і інш. Ужо колькі гадоў запар аргкамітэт узначальвае намеснік прэм'ер-міністра краіны. У прыватнасці, у гэтым годзе адказную місію выконвае Наталля Качанава. Але цэнтральную ролю ў арганізацыі і правядзенні свята, безумоўна, адыгрывае Міністэрства інфармацыі Беларусі, якое, дарэчы, стаяла каля яго вытокаў.

Справа ў тым, што першапачаткова Дзень беларускага пісьменства задумваўся менавіта ў нетрах гэтай установы для распаўсюджвання і прапаганды айчынных друкаваных выданняў. Дата святкавання

◀ Дзень пісьменства ў Оршы. 1998 год

была зацверджана Указам Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 25 мая 1994 года. Але ў з'яву агульнарэспубліканскага маштабу свята пераўтварылася, безумоўна, менавіта пасля выхаду вышэйзгаданага ўказа Прэзідэнта.

Старшыня грамадскай назіральнай камісіі пры Міністэрстве культуры Рэспублікі Беларусь па ахове гісторыка-культурнай спадчыны Анатоль Бутэвіч, які ў тэні гады якраз узначальваў Міністэрства інфармацыі і друку, успамінае, што Дзень пісьменства практычна адразу набыў тэндэнцыю да пашырэння і выхаду за акрэсленыя межы.

Па словах Анатоля Іванавіча, перад правядзеннем першага свята ў 1994 годзе адбывалася дыскусія наконт даты. Спачатку гучала прапанова прымеркаваць яго правядзенне да выхаду ў свет першай кнігі Францыска Скарыны, які меў месца ў жніўні. Але потым у сувязі з тым, што летам студэнты і школьнікі на канікулах, перавага была аддадзена першаму тыдню верасня. Урачыстае пасяджэнне з гэтай нагоды адбылося ў Купалаўскім тэатры з удзелам усіх зацікаўленых, у тым ліку і святароў.

Царква практычна адразу пачала адыгрываць значную ролю ва ўшанаванні беларускага друкаванага слова, тым больш

што першыя выданні, якія з'явіліся на Беларусі ў першай палове XVI стагоддзя, у прыватнасці, тыя ж скарынаўскія кнігі, былі якраз рэлігійнага зместу.

Магчыма таму ў той жа час сумесна са святам запачаткавалася навукова-асветніцкая экспедыцыя «Дарога да святыняў» з Жыватворным агнём ад Труны Гасподняй, якая праходзіць амаль цэлы тыдзень напярэдадні Дня пісьменства і стала яго неад'емнай часткай. Дарэчы, Анатоль Бутэвіч з тае пары імкнецца знайсці магчымасць, каб прыняць асабісты ўдзел у гэтай хвалюючай падзеі. Сцэнарый экспедыцыі і па сёння застаецца прыкладна такім, як у 1994 годзе. Тады наша краіна ўпершыню прымала Жыватворны агонь у Мінску. З таго часу ён штогадова звычайна з Вялікадня захоўваецца ў кафедральным саборы, і кіраўнік Праваслаўнай царквы Беларусі ўручае яго ўдзельнікам экспедыцыі, сярод якіх ёсць і прадстаўнікі духавенства, і свецкія людзі: пісьменнікі, журналісты, артысты, гісторыкі, прычым не толькі з Мінска, а з усёй краіны.

Пачынаецца экспедыцыя заўсёды са Святога поля каля Баранавіч, каля вёскі Загор'е. Там у час земляных работ была знойдзена металічная ікона Пакрова Святой Багародзіцы, што атрымала назву Загор'е-Сталавіцкая і крыху пазней – славу цудатворнай. Яна заўсёды суправаджае ўдзельнікаў сямідзённага шэсця, а пасля яго заканчэння вяртаецца на месца свайго

пастаяннага знаходжання – у Свята-Духаў кафедральны сабор г. Мінска.

Шлях падарожнікаў пралягае праз шматлікія гарады і вёскі, і далёка не заўсёды па асфальце. На працягу навукова-даследчыцкай экспедыцыі яе ўдзельнікі наведваюць нават самыя глухія вёскі, дзе даўно, можа, не бачылі пісьменніка ці навукоўца з Мінска. І ў гэтым як мага шырэйшым ахопе жыхароў Беларусі і павышэнні іх зацікаўленасці багаццямі айчыннай культуры і гісторыяй увогуле, напэўна, і ёсць галоўны сэнс Дня беларускага пісьменства.

Зразумела, за больш як 20 гадоў аблічча свята, якое атрымала агульнадзяржаўны размах, стала значна больш разнастайным і ўзбагацілася вялікай колькасцю іншых мерапрыемстваў. Як прыклад варта прывесці леташні Дзень пісьменства: яго, як ужо адзначалася, другі раз прымала Заслаўе. У адрозненне ад папярэдніх гадоў, тэрмін святкавання на гэты раз быў пашыраны да двух дзён, каб атрымалася прыняць усіх жадаючых далучыцца да гэтай эмацыянальна насычанай і духоўна багатай падзеі.

Вядома, пераемнасць у правядзенні свята таксама захоўваецца. Як і ў ранейшыя гады, у Заслаўі таксама ладзіліся мерапрыемствы мастацка-гістарычнай тэматыкі, прэзентацыі беларускіх выданняў, добрачынныя акцыі, святы дзіцячай кнігі, сустрэчы з дзеячамі культуры і мастацтва, пісьменнікамі, круглыя сталы і іншыя, арганізатарамі якіх выступілі Мінскі аблвыканкам, міністэрствы інфармацыі, культуры і адукацыі, Мінскі гарвыканкам. Сам жа Дзень беларускага пісьменства стаў сапраўдным святам айчыннага друку. Да таго ж падчас мерапрыемства была шырока прадстаўлена дзейнасць ААТ «Белкніга», «Саюздруку». Як і звычайна, звяртала на сябе ўвагу вельмі багатая і запамінальная канцэртная і ўвогуле культурная праграма.

Асобна варта спыніцца на навуковым баку падзеі. Па традыцыі перад яе пачаткам у Мінску адбылася гуманітарная навукова-практычная канферэнцыя, якая арганізуецца Нацыянальнай акадэміяй навук Беларусі. Згодна з назвай месца правядзення свята яна атрымала назву «Заслаўскія чытанні». Яе ўдзельнікамі сталі вядучыя вучоныя нашай краіны – гісторыкі, мовазнаўцы, літаратуразнаўцы, этнографы. Развіццю супрацоўніцтва ў галіне літаратуры будзе

▼ Помнік Ізяславу –
роданачальніку
дынастыі полацкіх
князёў – адкрыты
ў Заслаўі. 2014 год

садзейнічаць і праведзены напярэдадні ў Нацыянальнай бібліятэцы ў Мінску круглы стол па пытаннях літаратурнага перакладу з удзелам пісьменнікаў з Расіі, Украіны, Чарнагорыі, Казахстана, Літвы і іншых краін.

Таксама ў ходзе свята ў Заслаўі ўжо трэці раз адбыўся фінал абласнога конкурсу юных чытальнікаў «Жывая класіка». На гэтым мерапрыемстве пераможцы раённых конкурсаў школьнікі з Бярэзінскага, Любанскага, Салігорскага, Вілейскага, Барысаўскага, Маладзечанскага, Капыльскага, Слуцкага раёнаў, а таксама з Жодзіна, Мар'інай Горкі, Заслаўя і іншых населеных пунктаў Міншчыны чыталі вершы і прозу вядомых беларускіх пісьменнікаў.

У рамках Дня беларускага пісьменства таксама падводзіліся вынікі абвешчанай Міністэрствам інфармацыі рэспубліканскай акцыі «Лета з добрай кнігай». Актыўныя ўдзельнікі акцыі былі ўзнагароджаны памятнымі дыпламамі.

Але, безумоўна, адным з цэнтральных мерапрыемстваў Дня беларускага пісьменства трэба прызнаць Фестываль кнігі і прэсы, арганізаваны Міністэрствам інфармацыі. Найбольш цікавым у яго межах стаў аўтарскі праект лаўрэата прэміі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь «За духоўнае адраджэнне» Уладзіміра Ліхадзедава «У пошуках страчанага». Былі прадстаўлены некалькі экспазіцый, у тым ліку – «Каля вытокаў кнігавыдання», дзе дэманстраваліся дзеючы друкарскі станок XVI стагоддзя, адноўлены на аснове старадаўніх гравюр і кніг. З дапамогай адлітай формы ўдзельнікі прэзентацыі мелі магчымасць надрукаваць старонку з Бібліі Ф. Скарыны, разнастайныя гравюры і афорты. Такім чынам, з дапамогай гэтага рукатворнага рарытэту госці свята і жыхары Заслаўя на некалькі хвілін трапілі ў непаўторную атмасферу Сярэднявечча і адчулі сябе бліжэй да знакамітага асветніка.

Акрамя непаўторнасці такіх і іншых момантаў, якіх на працягу свята адбываецца шмат, яно пакідае добрую памяць пра сябе ў выглядзе добраўпарадкавання населеных пунктаў. І гэта – не лічачы помнікаў, памятных знакаў, дошак гонару і г.д., прысвечаных падзеям, асобам і артэфактам, якія маюць адносіны да «профільнай» тэматыкі – пісьменства. Напрыклад, у 2003 годзе ў Полацку быў адкрыты помнік літары «Ў», якая існуе толькі ў адной мове

МНЕНИЕ

Николай ЧЕРГИНЕЦ,
председатель Союза писателей
Беларуси:

– Проведению Дня белорусской письменности уделяется огромное внимание как главой государства лично, так и на уровне правительства. Об этом говорит уже тот факт, что много лет Национальный организационный комитет по его подготовке и проведению возглавляют руководители в ранге вице-премьера. Данное свидетельство того большого значения, которое придается мероприятию, в свою очередь, подтверждает уважение к писательскому сообществу нашей страны, имеющему к проблематике мероприятия самое непосредственное отношение.

Трудно переоценить роль, которую играет при организации и подготовке праздника Союз писателей Беларуси. Она значительно возросла благодаря тому, что с 2007 года перечень прежних традиций Дня письменности пополнила еще одна: награждение лауреатов Республиканского конкурса на лучшее произведение в области поэзии, прозы, драматургии, литературной критики и детской литературы. С того времени компетентное жюри подводит его итоги и награждает лучших авторов памятными знаками-символами «Золотой Купидон», почетными дипломами и денежными премиями.

Для писательского союза проведение конкурса и участие в празднике в целом – это не разовая акция, а подведение итогов работы литераторов в течение всего года. И сам праздник начинается для представителей СПБ не тогда, как для большинства участников, а значительно раньше. Как минимум за неделю до его начала писательский десант уже находится в конкретном населенном пункте и начинает подготовительную деятельность. Происходят встречи в школах, в воинских частях и сельскохозяйственных коллективах, в Домах культуры и библиотеках. Что касается библиотек, это случай особый. Прекрасно зная, что многие такие учреждения культуры нередко испытывают недостаток финансирования, СПБ, благодаря поддержке спонсоров, комплектует библиотечки примерно в две сотни книг и передает их в дар местным библиотекам.

Затрудняюсь даже определить, кому этот праздник нужнее: гостям и зрителям или писательскому сообществу. Полагаю, он в равной степени важен и для тех, и для других. Получается, если можно так выразиться, обоюдный праздник: все кругом чистое и нарядное, предлагается разнообразная духовная пища наряду с кулинарными угощениями, звучит музыка...

Не меньше, чем духовный аспект Дня белорусской письменности, меня радует его материальная сторона. Благоустройство населенных пунктов, которым суждено принимать праздник, включает асфальтирование улиц, покраску зданий и многое другое из того, что следует делать и независимо от официальных торжеств, но до чего по разным причинам часто не доходят руки. И это не только приятно, но и очень значимо с общественно-социальной точки зрения.

свету. Ён увекавечыў літару, што з'яўляецца сімвалам самабытнасці беларускай мовы. Адною з самых запамінальных падзей Дня пісьменства ў Оршы стала адкрыццё Рагвалодава каменя – унікальнага ў гісторыі беларускага пісьменства помніка. Паменшаная копія каменнага дакумента, датаванага XII стагоддзем, выраблена сучаснымі майстрамі з валуна, знойдзенага ў вёсцы Дзятлава пад Оршай. Да свята было прымеркавана таксама адкрыццё памятнай дошкі ў гонар аршанскага кнігавыдаўца С. Собаля.

Нельга не ўгадаць і Дзень беларускага пісьменства ў 1999 годзе ў Пінску, які прысвячаўся 470-годдзю Статута Вялікага Княства Літоўскага. Гэты дакумент справядліва лічыцца адным з самых дасканалых прававых помнікаў свайго часу. Грунтоўна рыхтаваліся да Дня беларускага пісьменства, які праходзіў у Заслаўі ў 2000 годзе, улады і жыхары горада. Там былі адрэстаўрыраваны касцёл Святой Марыі, абноўлены Свята-Праабражэнская царква і гарадскія будынкі, больш прывабны выгляд набылі многія плошчы і вуліцы.

У адкрыцці Дня пісьменства ў 2001 годзе ў Мсціславе прымаў удзел Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А.Р. Лукашэнка. Гасцямі свята сталі афіцыйныя асобы, выбітныя дзеячы культуры і мастацтва, пісьменнікі і журналісты з Беларусі, шэраг замежных дэлегацый. Да свята было прымеркавана адкрыццё помніка Пятру Мсціслаўцу. У 2008 годзе Барысаў, дзякуючы Дню беларускага пісьменства, упрыгожыўся памятным знакам-сімвалам свята, а таксама памятнай дошкай Івану Каладзеву – вядомаму гісторыку, мецэнату, стваральніку першай бібліятэкі, які жыў тут. Адною з цэнтральных падзей свята ў 2010 годзе ў Хойніках стала адкрыццё комплексу «Сядзібны дом» – архітэктурнага помніка XIX – пачатку XX стагоддзя ў стылі неакласіцызму.

Дзень пісьменства ў Глыбокім у 2012 годзе быў адметны святкаваннем 495-годдзя першай кнігі на беларускай мове, выдадзенай Францыскам Скарынам. Да таго ж, 2012 год у Беларусі абвясцілі годам кнігі, галоўным вынікам чаго стала прыняцце закона «Аб выдавецкай справе ў Рэспубліцы Беларусь». Гэты дакумент дазваляе ажыццяўляць комплекснае рэгуляванне выдавецка-паліграфічнай галіны і пры гэтым у поўным аб'ёме забяспечваць дзяржаўныя прыярытэты ў яе развіцці.

МЕРКАВАННЕ

Алена ПАЎЛАВА,
начальнік упраўлення
выдавецкай дзейнасці
і гандлю Міністэрства
інфармацыі Рэспублікі
Беларусь:

– У 2015 годзе Дзень беларускага пісьменства па прапанове Гродзенскага аблвыканкама будзе праводзіцца ў горадзе Шчучыне. Міністэрства інфармацыі, як галоўны арганізатар свята, традыцыйна бярэ на сябе асноўныя пытанні творчай часткі мерапрыемстваў, у першую чаргу па прапагандзе беларускай кнігі.

У цяперашні час Міністэрствам інфармацыі вызначана выканаўчая дырэкцыя Дня беларускага пісьменства – вытворча-выдавецкае рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Дом прэсы». Праткалам пасяджэння Нацыянальнага аргкамітэта па падрыхтоўцы і правядзенні Дня беларускага пісьменства ад 3 сакавіка 2015 года зацверджаны кандыдатуры галоўнага рэжысёра, галоўнага мастака, дызайнера і сцэнарыста свята. Імі сталі В.М. Панін, Г.І. Холад, К.У. Хацяноўскі і А.М. Бадак, якія маюць вялікі вопыт работы па падрыхтоўцы Дзён пісьменства.

У мэтах падрыхтоўкі свята на высокім узроўні ў Мінінфарме створана рабочая група для вырашэння канкрэтных пытанняў творчага і арганізацыйнага плана.

Дамінантай Дня беларускага пісьменства стануць галоўныя тэмы 2015 – 70-годдзе Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне і Год моладзі ў Рэспубліцы Беларусь.

Правядзенне ўрачыстых цырымоній адкрыцця і закрыцця свята плануецца ў нядзелю 6 верасня на цэнтральнай сцэне, якая будзе размешчана на пляцоўцы каля Дома культуры (набярэжная каля возера і поймы ракі Тур'янка).

Адкрыццё збіраюцца правесці ў форме тэатралізаванага паказу па творах беларускіх літаратараў, прысвечаных гісторыі і культуры краю. Арэнда, устаноўка і афармленне сцэны будуць ажыццяўляцца за кошт сродкаў Міністэрства інфармацыі.

На цэнтральнай сцэне пасля афіцыйнага адкрыцця адбудзецца цырымонія ўзнага-

роджання пераможцаў конкурсу «Нацыянальная прэмія ў галіне літаратуры», які будзе праведзены ўпершыню сумесна з Міністэрствам культуры і Саюзам пісьменнікаў Беларусі. Выраб дыпламаў і прызоў конкурсу таксама намечана прафінансаваць за кошт сродкаў нашага ведамства.

На працягу дня на сцэне пройдуць выступленні калектываў Гродзенскай вобласці і Шчучынскага раёна. Завершыць дзень на цэнтральнай сцэне святочны канцэрт майстроў мастацтваў Беларусі і феерверк.

На цэнтральнай плошчы каля райвыканкама будзе арганізаваны Фестываль кнігі і прэсы, выдаткі на правядзенне якога зноў-такі возьме на сябе Міністэрства інфармацыі. У праграме Фестывалю – праца выставачнага павільёна кнігі і прэсы, тэматычных кніжных пляцовак, у тым ліку па тэматыцы 70-годдзя Вялікай Перамогі, экспазіцый рэспубліканскіх і рэгіянальных друкаваных СМІ, гандлёвых павільёнаў і палатак. У рамках Фестывалю госці свята змогуць сустрэцца з беларускімі пісьменнікамі, супрацоўнікамі выдавецтваў і рэдакцый, распаўсюджвальнікамі друку. Будуць праведзены прэзентацыі кніг і выдавецтваў, газет і часопісаў, арганізаваны выступленні мастацкіх калектываў і беларускіх выканаўцаў.

На пляцоўцы «Стадыён «Алімп» адбудзецца спартыўнае свята.

Да Дня беларускага пісьменства запланаваны выпуск кнігі-альбома «Шчучын – карані і корні» і зборніка літаратурных твораў у серыі «Беларусь літаратурная». На выпуск названых выданняў Міністэрствам інфармацыі запланавана выдзяленне бюджэтных субсідый.

Таксама райвыканкам атрымае ў дар для далейшага размеркавання школьным і публічным бібліятэкам г. Шчучына дабрачынную бібліятэчку кніг беларускіх выдавецтваў, сфарміраваную Міністэрствам інфармацыі (больш за 3000 назваў).

Да Дня беларускага пісьменства Міністэрствам інфармацыі будзе распрацавана і выраблена друкаваная прадукцыя (запрашэнні, канверты, плакаты, афішы, пропускі на транспарт, на глядацкую трыбуну і інш.). Распрацаваныя эскізы друкаванай прадукцыі, як і эскізы афармлення галоўнай сцэны і Фестывалю кнігі і прэсы ва ўстаноўленыя тэрміны будуць прадстаўлены ў аргкамітэт. Пасля элементы зацверджанай друкаванай прадукцыі выкарыстоўваюцца ў адзіным святочным афармленні горада.

Вядома, з часу выхаду першай беларускай кнігі «Псалтыр» айчыннае кнігадрукаванне зрабіла значны крок наперад. Так, у 2014 годзе, паводле звестак Нацыянальнай кніжнай палаты, арганізацыямі розных форм уласнасці выпушчана 11,6 тыс. назваў кніг і брашур агульным тыражом 31,2 млн экзэмпляраў. Пры гэтым на беларускай мове выдадзена больш за 1 тыс. назваў кніг і брашур тыражом 3,6 млн экзэмпляраў. Адпаведна, літаратура на беларускай мове займае 9,5 % у агульнай колькасці выпушчанай выдавецкай прадукцыі і 11,6 % у яе сукупным тыражы. Дзяржаўнымі выдавецтвамі «Беларусь», «Беларуская Энцыклапедыя імя П. Броўкі», «Вышэйшая школа», «Мастацкая літаратура», «Народная асвета», выдавецкім домам «Звязда» выпушчана 628 назваў прадукцыі тыражом 2,3 млн экзэмпляраў. У агульным аб'ёме выданняў кніжная прадукцыя дзяржаўных выдавецтваў займае 5,4 % па колькасці назваў і 7,3 % – у сукупным тыражы.

Увогуле, паводле названых лічбаў, не будзе ніякага перабольшання ў сцвярджэнні, што Беларусь заўсёды была і застаецца краінай з высокай кніжнай культурай, выдаўцы якой унеслі неацэнны ўклад у развіццё сусветнага кнігадрукавання. Гісторыя беларускай кнігі налічвае такое мноства сусветна вядомых імёнаў, якім наўрад ці можа пахваліцца нейкая іншая краіна. Да таго ж прыгадаем, што Францыск Скарына выдаў свой «Псалтыр» на паўстагоддзя раней за першую рускую друкаваную кнігу «Апостал».

Дарэчы, у ходзе Фестывалю кнігі і прэсы ў Заслаўі мінулым летам адбылася прэзентацыя ўнікальнага выдання – Бібліі Францыска Скарыны, вырабленай В. Ліхадзедавым па старадаўніх тэхналогіях і на аўтэнтычнай паперы. Варта адзначыць, што падобная кніга, аддрукаваная такім чынам, не мае аналагаў у цяперашні час. З'яўленне такога адноўленага рарытэту ўжо само па сабе ёсць яскравае сведчанне ўвагі да гістарычнай спадчыны ўвогуле і друкаванай у прыватнасці. Але, на жаль, часам мы лепей ведаем замежных гістарычных асоб, чым уласных суайчыннікаў, што жылі і стваралі на нашай зямлі як даўней, так і цяпер. Асабліва такія крыўдныя прабелы ў ведах уласцівыя сённяшняй моладзі. Пераадолець іх і прызначана прыгожае і змястоўнае свята – Дзень беларускага пісьменства.

Галіна МАХНАЧ